

[Rimstad.]

bistanden til u-landene først og fremmest være en hjælp til selvhjælp. Vi mener fremdeles, at det gælder om at gøre disse lande til handelspartnere og at fremme deres muligheder for at deltage i den internationale vareudveksling, ikke alene med råstoffer og primitive fødevarerprodukter, men også med en andel i de industrialiserede produkter. Derfor er lovens afsnit om lån til anskaffelse af maskiner og industrielle anlæg af særlig interesse, og derfor vil jeg også kunne støtte det foreliggende lovforslag, der går ud på at øge mulighederne for at kunne yde sådanne lån.

Jeg kan ganske slutte mig til den højtærede udenrigsministers bemærkninger om, at den bilaterale tekniske bistand kun kan forøges i relativt langsomt tempo. Jeg har selv været impliceret i en række af de projekter, som skulle være naturlige låneobjekter i henhold til loven, og jeg har set det ene efter det andet af dem falde sammen. Jeg er glad for at kunne sige, at denne udgang ikke på nogen måde er sket, fordi administrationen fra dansk side har været for besværlig eller for langsom. Tværtimod er der herfra hver gang gjort en betydelig indsats fra de pågældende instanser og embedsmænd for at få sagerne hurtigt frem til realitetsdrøftelser, men næsten hver gang er de i realiteten strandet på forhold i modtagerlandet, hvor ofte alt for mange forskellige synspunkter, også irrelevante synspunkter, skulle gøres gældende, før man kunne tage fat på at fremme selve sagen.

Dansk industri har imidlertid stor interesse for de lånemuligheder, der her åbnes, bl.a. fordi de kan betyde et meget nødvendigt supplement til den almindelige eksportkreditordning, der er bundet til Bernerkonventionens meget stive og af andre lande ofte overtrådte eller omgæede bestemmelser, særlig med hensyn til kreditgivningens længde. I dag er den internationale konkurrence på en lang række områder så stærk, at også kredittiden indgår som en sædvanlig konkurrencefaktor. Det kan ganske afgjort være af betydning for dansk eksport i enkelte nøgletilfælde — og mere kan det naturligvis ikke blive til med det relativt beskedne beløb, der her er tale om — at kunne fastholde en ordre inden for

et bestemt marked, som kan være på nipet til at gå tabt for dansk virke.

Af disse grunde vil mit parti gerne støtte den højtærede udenrigsministers forslag.

Udenrigsministeren (*Per Hækkerup*): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for en velvillig modtagelse af lovforslaget. Jeg kan være enig med, jeg tror samtlige ærede ordførere, i, at det kan være hensigtsmæssigt, at vi i et udvalg drøfter en række af de spørgsmål, der melder sig vedrørende u-landshjælpen og samarbejdet med u-landene, ikke mindst på baggrund af, at vi ikke har haft nogen sådan mere grundig drøftelse, hverken her i folketinget eller i et folketingsudvalg, siden vi fik loven om teknisk samarbejde med udviklingslandene gennemført. Der vil altså blive en første lejlighed, kan man sige, til med et folketingsudvalg at tage en foreløbig drøftelse af de erfaringer, vi har indvundet i bistandsarbejdet.

Til det ærede medlem hr. Niels Matthiasen vil jeg gerne sige, at ideen om at kombinere lån med teknisk assistance forekommer mig at være en særdeles frugtbar tankegang. Det er en erfaring, vi mener at have indhentet i det hidtidige arbejde, at det, hvis lånene skal have den tilsigtede virkning, kan være hensigtsmæssigt, at lånene suppleres med et teknisk assistancebidrag, der gør det muligt for danske teknikere af forskellig art og karakter at medvirke til den konkrete etablering af de virksomheder, der som regel skal etableres ved hjælp af de modtagne lån. Jeg tror for mit eget vedkommende endvidere, at det måske nok var hensigtsmæssigt, om vi også overvejede at lade denne tekniske bistand antage en sådan karakter, at vi kunne hjælpe til med at klare virksomhedsdriften, ledelsen, tilrettelæggningen det første par år, når en sådan virksomhed etableres, fordi vi jo desværre ofte står over for det, at det pågældende u-land lider af en skrigende mangel på kvalificerede folk. Derfor kan der efter min opfattelse i adskillige tilfælde med fordel tænkes til et lånearrangement knyttet en vis uddannelsesmæssig virksomhed, således at vi fra dansk side påtager os, skal vi sige lærergerningen, men samtidig påtager os et vist ledelsesansvar i den